
Saksnr: 2020/36937-5
Saksbehandlar: Tore Olderkjær Solheimslid

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Vestlandsrådet		10.09.2020

Hydrogenstrategi – status og vidare arbeid

Forslag til vedtak

1. Vestlandsrådet ser det som viktig at det vert arbeidd vidare med å legge til rette for hydrogen som drivstoffkjelde for tunge køyretøy og snøggåtar, og ber om at dei tre fylkeskommunane Rogaland, Vestland og Møre og Romsdal vurderer å vidareføre prosjektet «Hydrogenstrategi Vest» i eit samarbeid som ei felles satsing for heile Vestlandet. Fylkeskommunane avklarar fordeling av administrative ressursar og prosjektfinansiering.
2. Vestlandsrådet ber Vestland fylkeskommune ta initiativ til eit vidare samarbeid om prosjektet «Hydrogenstrategi Vest» .

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I 2016 tok fylkeskommunane på Vestlandet initiativ til eit fagleg samarbeid knytt til hydrogen som energiberar, eit område der regionen kan oppnå ein leiande posisjon ved å utnytte sine naturgjevne og komparative fortrinn i overgangen til ein låg- og nullutsleppsøkonomi. DNV (Det Norske Veritas) vart engasjert til å gjennomføre ein analyse av moglegheitene for produksjon, bruk og verdiskaping knytt til hydrogen på Vestlandet, inkludert behovet for infrastruktur.

Studien konkluderte med at dei fire fylka på Vestlandet har kompetanse, aktørar og energitilgang som gjev moglegheiter for ei tydeleg rolle i ein framtidig hydrogenøkonomi. Særleg gjeld dette innanfor hydrogenproduksjon og bruksområde som industri, maritim transport, havbruk og stasjonære hydrogen-til-straum-anlegg til bruk på stadar med manglande eller ingen tilgang til straumnett.

Dei viktigaste funna og konklusjonane frå denne moglegheitsstudien vart lagt fram for Vestlandsrådet, og i handsaminga av budsjettet for 2017 vart det vedteke at der skulle setjast av midlar til arbeid med ein hydrogenstrategi for Vestlandet (sak 05/17). Den vedlagte hydrogenstrategien vart utarbeidd av representantar frå dei fire fylka og vart vedtatt i Vestlandsrådet 15. februar 2019.

Det vart her løyva 400' til ei prosjektleiarstilling og føreslått at kvar fylkeskommune skulle løyve tilsvarande 100' kvar for gjennomføring av tiltak. Med bakgrunn i dette, vart det etablert ei styringsgruppe som bestod av ein representant frå kvart fylke pluss Tore Solheimslid frå HFK som koordinator. Øvrige medlemmer var Tale Halsør og Sølve Dag Sondbø frå Hordaland Fylkeskommune, Lina Vassdal frå Møre og Romsdal Fylkeskommune, Audun Erik Gisle Sunde frå Sogn og Fjordane Fylkeskommune og Christian Herheim frå Rogaland Fylkeskommune. I løpet av 2019 hadde styringsgruppa 7 felles møter og fleire individuelle møter med koordinator. Med unntak av Tale Halsør, vil desse halde fram med arbeidet i 2020 ved løyve.

Vurderingar og verknader

Styringsgruppa for Vestlandssamarbeidet på hydrogen har lagt vekt på å stimulere til utvikling av hydrogenmarknaden. Essensen i arbeidet har vore innan utvikling av hydrogeninfrastruktur med tilhøyrande marknad på Vestlandet, undersøking av potensialet for hydrogen gjennom offentleg anskaffing og regulering, arrangering av dialogmøter med kommunar og næringsliv og nasjonalt fylkeskommunalt samarbeid. Engasjementet har vore stort frå offentleg sektor og frå næringslivet, både på dialogmøtet no nyleg i Ålesund og Molde og på Hydrogenkonferansen på Vestlandet i Stavanger.

Grunna Covid-19, hadde ikkje Vestlandsrådet høve til å ta stilling til vidareføring av dette arbeidet ved møtene i februar eller april 2020. Dette medførte stans i prosjektarbeidet, då enden av prosjektperioden var i starten av 2020. Fylkesrådmannen ser det som hensiktsmessig å operere med lenger prosjektperiode i vidare arbeid.

Desember 2019 vart det klart at tre av dei fire Pilot-E-prosjekta for utvikling av hydrogenverdikjeder som fekk tilsegn er på Vestlandet:

- Hellesylt: Hydrogenproduksjon ved Geirangerfjorden for å sikre nullutslepp i verdsarvfjorden.
- BKK: Bruk av hydrogen for utsleppsfrie byggeplassar og anleggsverksemdar.
- BKK: Utvikling av storskala forsyning for flytande hydrogen som første skritt mot ein nasjonal infrastruktur for hydrogen.

Samtidig er det planlagt naturgassbasert hydrogenproduksjon på Kollsnes med CCS og storskala hydrogenproduksjon i Kvinnherad.

Spørsmålet vert så om det er tilstrekkeleg marknad for all denne hydrogenproduksjonen på Vestlandet. Dei klare bruksområda for hydrogen er til hurtigbåt, tungtransport, anleggsmaskiner,

smelteverksindustri, oppdrettsnæringa og offshorefartøy (Omgjort til ammoniakk). Dette er blant anna godt reflektert i vedtaket om nullutslepp i hurtigbåtanboda frå Vestland fylkeskommune i desember i fjor.

Som offentlig forvaltar ønsker vi å bidra til omstilling utanom våre egne anbod også. Næringslivet som skal ta i bruk desse løysingane driv som regel verksemd på tvers av geografiske grenser. Dette stiller oss i ein posisjon som stiller krav til godt samarbeid mellom fylkeskommunane på Vestlandet, men også mellom Vestlandet og resten av landet. Det er difor essensielt at ein held fram med god samkøyring av hydrogensatsinga mellom Møre og Romsdal, Vestland og Rogaland og at Vestlandssamarbeidet på hydrogen har god dialog og samarbeid med øvrige nasjonale initiativ.

Konkrete satsingar ein ønsker å jobbe vidare med i hydrogenprosjektet i 2020:

- FCH JU (Fuel Cell Hydrogen Joint Undertaking, støtteordning underlagt EU-kommisjonen)
 - o Estimert til rundt sommaren 2021, vil FCH JU kome med si neste utlysning. FCH JU melder at ein føresetnad for å få tilsegn her vil vere å drive store og ambisiøse prosjekt. VLFK har difor målsetnad om å samle saman så mange hydrogenaktørar og -prosjekt som mogleg om ein eller fleire felles søknadar til denne utlysinga. Her har ein potensiale for støtte til heile meirkostnaden ved prosjekta, ikkje berre ein andel. Andre relevante støtteordningar vil ein også vurdere. Denne satsinga vil ligge i botn for alle andre aktivitetar i 2020 og 2021. Styringsgruppa anbefalar vidare samarbeid for å sikre at relevante aktørar og prosjekt vert ivaretatt på heile Vestlandet.
- Nasjonalt rammeverk
 - o Prosjektet vil i si vidareføring sørge for god dialog med nasjonale styresmakter og gi innspel til korleis endringar i rammeverket kan sikre god utvikling av hydrogenmarknaden. Herunder ligg førebuing og tilbakemelding på den nasjonale hydrogenstrategien.
- Tungtransport
 - o VLFK har eit konkret samarbeid med fleire offentlege og private aktørar om etablering av ei flåte hydrogenlastebilar i Noreg. Eit godt samarbeid på Vestlandet vil vere meget viktig for å sikre at dette også vert ivaretatt i Møre og Romsdal og Rogaland.
- Hurtigbåtanbod
 - o Gjennom Vestlandssamarbeidet ønsker ein å bidra med fagkompetanse for vurdering av bruk av hydrogen i hurtigbåtar, samt å bidra til innhenting av riktig informasjon i desse anbodsprosessane.
- Bygg og anlegg
 - o Saman med Klimapartnernettverket, er det ønskeleg å arbeide for å sikre rask og kostnadseffektiv omstilling til nullutslepp i bygg- og anleggsbransjen.
- Infrastruktur
 - o Omstillinga til nullutslepp føregår i mange sektorar samtidig. Her har ein moglegheit til å utnytte potensielle synergieffektar ved å planlegge infrastruktur både for batteri og hydrogen, som kan nyttast av næringsliv og privatpersonar innan både maritim sektor og på land. Der dette er mogleg, bør ein søke å legge til rette for fleirbruksanlegg. Samtidig er mange aktørar avhengig av infrastruktur i fleire fylker for å kunne investere i hydrogenløysingar, dette betyr at samarbeid på tvers av fylkesgrenser er essensielt.
- Auke forutsigbarheita i marknadsutviklinga
 - o Gjennom å kartlegge brukarane sine framtidige behov og ønsker og gjennom å skape fleire møteplassar mellom marknaden og øvrige verdikjeder, ønsker ein å gjere marknadsutviklinga meir forutsigbar. Dette gjeld særleg i dei tilfeller der ein er avhengig av store volum for å kunne ta investeringsbeslutning, t.d. ved flytandegjering av hydrogen.

Budsjett for 2020-2021

Estimert budsjett for 2020 og 2021. Eksterne kostnader er hovudsakleg for dekking av møtekostnader.

Tiltak	Budsjett 2020-2021
Prosjektleiar, koordinatorstilling 50% inkl. sosiale utgifter	600 000
Eksterne kostnader knytt til gjennomføring av handlingsprogram	75 000
Totalt	675 000

Konklusjon

Fylkesrådmannen konkluderer med at vidareføring av arbeidet er viktig og nødvendig for å sikre godt samkøyrd hydrogenarbeid i Vestland fylka og at ein lenger prosjektperiode er hensiktsmessig for å unngå stans i arbeidet.

Fylkesrådmannen viser til likevel til samarbeidsavtalen for Vestlandsrådet, der det er nedfelt at enkeltprosjekt i hovudsak skal gjennomførast i regi av to eller fleire av medlemsfylka.

Fylkesrådmannen ser det som viktig at det vert arbeidd vidare med å legge til rette for hydrogen som drivstoffkjelde for tunge køyretøy og snøggåtar, og ber om at dei tre fylkeskommunane Rogaland, Vestland og Møre og Romsdal vurderer å vidareføre prosjektet «Hydrogenstrategi Vest» i eit samarbeid som ei felles satsing for heile Vestlandet. Fylkeskommunane avklarar fordeling av administrative ressursar og prosjektfinansiering.

Som vertskap for koordinatorfunksjonen i prosjektet fram til no vil det hensiktsmessig å be om at Vestland fylkeskommune tek initiativ til eit vidare samarbeid om prosjektet «Hydrogenstrategi Vest» .